

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2023-338

9.5.2023

Landkreditt Forsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Hendelse med hest - ryggplager - biopsykososial forklaringsmodell - prolaps- årsakssammenheng?

Forsikrede arbeidet som travtrener 28.8.17, da en hest hoppet med begge forbeina i ryggen hennes og hektet hovene i en sperre festet på forsikredes rygg. MR undersøkelse 6.12.17 viste ingen skaderelaterte funn. I mars 2019 var forsikrede til behandling på et institutt, og fikk forklaring på smerter ut fra en biopsykososial forklaringsmodell. I januar 2020 ble forsikrede akutt innlagt på sykehus, og det ble påvist en prolaps i ryggen. Foretakets rådgivende lege la til grunn at det ikke var sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og ryggplager, og viste blant annet til at symptomutviklingen ikke fulgte skadebiologisk forklaringsmodell. Det var ikke fremlagt spesialisterklæring som konkluderte med årsakssammenheng. Saken reiste spørsmål om det forelå årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager og ervervsuførhet. Nemnda bemerket at forsikredes symptomutvikling ikke hadde fulgt en skadebiologisk forklaringsmodell, der smertene var verst i akuttfasen for deretter å avta. Forsikrede hadde ikke sannsynliggjort en adekvat årsakssammenheng mellom hendelsen, ryggplager og ervervsuførheten. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede var utsatt for en ulykkeshendelse 28.8.17. Forsikrede opplevde at hesten hoppet med begge forbeina rett i ryggen hennes og at den hektet hovene i en sperre som hun hadde festet på ryggen.

Etter hendelsen fortsatt forsikrede i sitt arbeid, og oppsøkte legevakten på kvelden:

Kjørte i dag ca kl 11.30 travhest. Satt på sulkys med ryggsekk. Kom da en hest bak henne som trakk oppi ryggsekken hennes og dermed rev henne av sulkys.

Hun husker hele forløpet men er usikker på om hun ble trakk på. Hadde på seg hjelm. Smerter i rygg, nakke, hode og venstre skulder i etterkant. Gikk på jobb etterpå og fullførte arbeidsdagen. Synes smertene øker på og oppsøker derfor legevakten ca kl 21.30, opprinnelig vist videre fra luken til skadepol men grunnet svært lang ventetid der kommer hun tilbake hit til GIL nå kl 02.00.

Har blitt noe lyssky og kvalm, oppkast x 1 og synes hodepinen øker på i kveld ...

Tiden etter hendelsen oppsummeres i foretakets rådgivende lege sin vurdering av 11.2.22:

...01.09.2017 er det dokumentert vedvarende smerter etter "fall fra vogna og ble trakk på av en hest". Det ble ved denne konsultasjonen skrevet ut smertestillende medikamenter.

05.09.2017 er det dokumentert "fortsatt en del smerter, men går og beveger seg ubesværet. Palpasjonsømheter over høyre skulder og korsryggen. Ingen hematomer/tegn på blødning eller hevelse". Det ble skrevet ut smertestillende medikamenter.

08.09.2017 dokumentert 1,5 uke med smerter. Det nevnes tidligere mobbing og dårlig selvbilde. Forsikrede ble henvist til fysioterapi og sykemeldingsperioden ble forlenget.

19.09.2017 er det dokumentert vedvarende symptomer, i tillegg til konflikt med arbeidsgiver, angst og depresjon. Det ble startet opp med medisiner mot depresjon og forsikrede ble henvist til psykolog. Det er dokumentert at forsikrede av fastlegen ble anbefalt å ikke dra tilbake til samme arbeidsgiver pga konflikter.

24.10.2017 ble forsikrede henvist til psykologspesialist ...

Skademeldingen til Arbeidstilsynet er datert 26.10.17:

Ulykken skjedde under trening av travhest. ... kørde travhest nr 1 og satt i i vogn. Travhest 2 med vogn og kusk kørde tett opp mot hennes rygg. For å roa ned hesten som spring rett bak vert det brukt ein (heimalaga) ryggsekk med ei plate (grind) og i nedre kanten av plata er det ein bøyle. Denne ryggsekken er festa til ... sin rygg. Hesten bak får frambeina opp på plata og set seg fast i bøylene under plata. Hesten fikk panikk. Hesten hoppa og slo med beina for å koma seg laus noko som resulterte i att ... vart dregen ut av vogna og vart overkøyd av travhest 2 med vogn og kusk. ... vart omdtlig rista og møyrbanka før grinda/sekken løsna frå ryggen. Då var og kørehjelmen til ... falle av hovude. Skadeomfang. ... har fått skade i bekken - rygg - nakke og hjernerystelse. ... er fortsatt sjukmeld etter skaden ...

Forsikrede var til MR-undersøkelse av ryggen 6.12.17:

Det er ingen tegn til frakturer i columna, ingen benmargssødem og normalt utseende virvelcorpora. Gode plassforhold i spinalkanalen og i intervertebral foramina, normale funn ved medulla. Anulusrift og lett generell skivebukning av skiven L4/L5.

R: Ingen tegn til frakturer og normalt utseende virvler.

I vedtak av 28.6.18 godkjente Nav smerte i rygg, nakke, bekken, ribbein og v. skulder som yrkesskade.

I januar 2019 ble forsikrede henvist til ortopedisk avdeling ved sykehus, og det siteres fra finansforetakets rådgivende leges vurdering 11.2.22:

09.01.2019 ble forsikrede henvist til ortopedisk vurdering ved Sykehuset på grunnet ryggsmarter.

22.02.2019 er det dokumentert vedvarende korsryggsmarter etter ulykken fra overlege O. Det ble den gang ikke funnet indikasjon for operativ behandling, men forsikrede ble henvist til (...)rehabilitering.

15.03.2019 med oppfølgingstime 28.03.2019 er det fra rehabilitering konkludert med ingen mistanke om lumbal radiculopati/nerverots affeksjon og at forsikredes plager fremsto i stor grad å være av muskulær karakter.

Skademeldingen til foretaket er datert 1.9.19.

Det er fremlagt en epikrise fra et institutt hvor forsikrede var innlagt fra 11.9.19 til 20.11.19. Det heter under punktet aktuell sykehistorie:

...- Tatt MR av totalcolumna 06.12.2017: Beskrives annulusrift og lett generell skivebukning av skiven L4/L5. Ingen tegn til frakturer og normalt utseende virvler.

- Vurdert av ... ved kir. Pol ... 22.02.2019, vurdert for korsryggsmarter etter ulykken. Ikke anbefalt operativ behandling. Henvist til ...

- ... 15.03.2019 med oppfølgingstime 28.03.2019: Der konkludert med ingen mistanke om lumbal radiculopati Og hennes plager fremstår i stor grad å være av muskulær karakter. Der fått forklaring på smerter ut fra en biopsykososial modell. Nevnt at en pågående erstatningssak også trolig kan virke som en vedlikeholdene faktor i det hele samt ledsagende depressive symptomer. På HSCLIO spørreskjema der, resultat på 3,44, som er betydelig forhøyet. ... henvist til ... Institutt ...

Den 20.1.20 ble forsikrede innlagt på ... sykehus etter akutte ryggsmarter, og det siteres fra foretakets rådgivende leges vurdering av 11.2.22:

... 20.01.2020 er det dokumentert akutte ryggsmarter på kjent punkt, utstråling venstre bein. Henvist fra fastlegen til innleggelse på sykehus.

Innlagt nevrologisk avdeling 20.01.2020 med akutte ryggsmarter som tilkom etter at hun bøyd seg ned for å klappe hunden samme dag. Nedsatt sensibilitet hele venstre ben tilsvarende L4/L5 uten utstråling.

Resturin 32 ml.

MR viste bredbasert skivebukning L4/L5 med noe trange forhold begge L5 røtter. Forholdene oppfattes uendret fra sist, og er sammenliknet med bilder fra 2018 (24.12.2018). Utskrevet 23.01.2020 ...

Den 16.10.20 var hun til MR-undersøkelse av ryggen:

MR Lumbosacralcolumna\

16.10.2020 MR Lumbosacralcolumna

MR fra 06.12.17 til sammenligning. Noe rudimentær skive i L5/S1. I L4/L5 er det tilkommet sist stort prolaps med betydelig impresjon av duralsekken fortil, spesielt venstre side. Det er affeksjon av L5-røttene bilateralt. I ingen påvisbare foramina! utbredelse. Lett fasettleddsarthrose og betydelig trangt intraspinalt. I L3/L4 ses fasettleddsarthrose, men ingen prolaps eller rotaffeksjon. Normale signaler fra skjelettet.

R: Tilkommet stort prolaps med betydelig impresjon av duralsekken og affeksjon av L5-røttene bilateralt i nest nederste nivå. Obs rudimentær skive L5/S1.

Saken ble vurdert av foretakets rådgivende lege 11.2.22:

Vurdering av årsakssammenheng:

Skadeevne: Samlet sett fremstår yrkesskaden å ha vært med moderat til høy skadeenergi.

Yrkesskadehendelsen på travbanen 28.08.2017 fremstår å ha vært med tilstrekkelig energi til å kunne forårsake skader på korsryggens bløtdeler (muskler, sener, senefester, leddbånd og mellomvirvelskiver) så vel som knokkelvev.

Akutte symptomer: Skadelidte gjennomførte arbeidsdagen, og skal ifg dokumentasjon fra ... ha gått blant annet 3 km for å hente hesten som hadde stukket av etter yrkesskade hendelsen. Det er dokumentert akutte symptomer fra rygg, nakke, hode og venstre skulder fra lege senere samme dag som yrkesskadehendelsen. Behandlende lege fant behov for å gjøre røntgen undersøkelser noe som indikerer at skademistanken av behandlende lege på ingen måte ble ansett som ubetydelig. Behandlende lege fant videre behov for ordinasjon av smertestillende medikamenter og sykemelding.

Bro-symptomer: Det foreligger dokumenterte brosymptomer fra rygg som har vedvart uten lengre opphold i vedlagt journal, fra yrkesskadehendelsen inntraff og frem til april 2021. MR undersøkelse av ryggen ble først gjennomført i begynnelsen av desember 2017, altså over 3 måneder etter at ulykken inntraff. MR den gang viste annulusrift, lett generell skivebukning i nivå L4/L5. Ingen tegn til frakturer/brudd og normalt utseende virvler. MR undersøkelsen påviste altså ingen sikre skaderelaterte forandringer utover den påviste "annulusriften". Dette er forandringer som kan ha oppstått på et skadebetinget grunnlag, men det kan også være forandringer som har oppstått på et ikke-skadebetinget grunnlag. Desember 2018 er det dokumentert en akutt forverring av smertene etter at hun hadde løftet en hund. MR undersøkelse av ryggen ble da oppfattet som vesentlig endret sammenliknet med bilder fra 2017.

Forenlighet: Det er ikke dokumentert tidligere ryggskade av betydning eller liknende ryggsmarter forut for yrkesskade hendelsen 28.08.2017. Det er ikke gjennomført MR undersøkelse av ryggen forut for skadehendelsen, således fore ligger det ingen eldre MR bilder til sammenlikning. Det bemerkes at behandlende lege høsten 2017 ikke fant behov for å bestille MR undersøkelse før det hadde gått flere måneder etter at skaden tilkom. Dette underbygger at behandlende lege mest sannsynlig ikke oppfattet symptomene eller tilstanden til å være av en alvorlig eller behandlingskrevende karakter. Ulike behandlende leger virker å være av noe ulik oppfatning om ryggsmertenenes karakter. Smertene er av ulike behandlere vurdert til å være av funksjonelt preg, muskulært preg og etterhvert også til å være nerverots påvirkning med typisk sen-mønster.

Det er i forsikredes tilfelle dokumentert at det også har foreligget arbeidskonflikt og depresjon. Dette er forhold som kan ha hatt betydning i saken.

Det er dokumentert at forsikredes symptomer i tiden etter yrkesskaden har vært vedvarende. En traumatisk skade på knokkelvev eller bløtvev vil etter en ulykke normalt være mest symptomgivende kort tid etter ulykken. Symptomene vil deretter over tid normalt være avtakende i intensitet. Unntaket fra dette kan være hvis det foreligger objektiv påvist større skade på bløt- og/eller knokkelvev, hvilket ikke er dokumentert i forsikredes tilfelle.

Når symptomutviklingen er vedvarende, gir dette først og fremst mistanke om at det foreligger andre såkalte ikke-skaderelaterte årsaker til forsikredes plager, som for eksempel aldringsmessige prosesser i ryggen.

Med bakgrunn i vedlagt dokumentasjon finner undertegnede det herved som mindre sannsynlig, det vil si mindre enn 50% sannsynlig, at det foreligger årsakssammenheng mellom yrkesskadehendelsen 28.08.2017 og forsikredes nåværende ryggplager.

Foretaket avslo kravet 7.3.22. Forsikrede påklaget avgjørelsen, men foretaket opprettholdt sitt standpunkt 16.8.22.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom arbeidsulykken og forsikredes ryggplager. Det vises til at hun ikke har hatt ryggplager før hendelsen, og at hun kun var 30 år på ulykkestidspunktet. Videre mangler det objektive holdepunkter for at det foreligger aldersbetingede degenerative forandringer som foretakets rådgivende lege har reist muligheten for.

Det vises til at Nav har godkjent yrkesskade, og har ikke funnet at hennes prolaps skyldes aldersmessige prosesser i ryggen.

Finansforetaket har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom arbeidsulykken og forsikredes ryggplager. Mest sannsynlig skyldes hennes plager degenerative prosesser i ryggen. Det vises til at MR-undersøkelsen fra januar 2020 ga et vesentlig endret funn i forhold til MR undersøkelsen som ble foretatt i desember 2017. Videre vises det til avgjørelse 2012-055, om at foretaket ikke har noen plikt til å utrede saken ytterligere ved å innhente spesialisterklæring. Det vises også til Rt-2010-1547, og det medfører ikke riktighet at så lenge det ikke er dokumentert ryggplager før hendelsen så må arbeidsulykken være årsaken.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om forsikrede har sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen 28.8.17 og sine ryggplager og ervervsuførhet.

Det vil foreligge årsakssammenheng mellom ulykken og dagens plager hvis hendelsen er en nødvendig betingelse for plagene, og ulykken har vært så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Rt-1992-64.

Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden. En vurdering av årsakssammenheng inneholder både en juridisk og en medisinsk vurdering. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke foreta medisinske vurderinger. Nemnda kan heller ikke overprøve det medisinskfaglige skjøn som legene har utvist i en sak. Derimot kan nemnda overprøve erklæringer på et juridisk grunnlag.

I aktuelle sak har ikke forsikrede fremlagt noen spesialisterklæring eller lignende, hvor det foretas en medisinsk begrunnet vurdering, og som konkluderer med årsakssammenheng.

I rettspraksis er det stilt opp fire kumulative vilkår som alle må være oppfylt for at man skal kunne konkludere med at årsakssammenheng er sannsynliggjort ved nakkeslengskade, se Rt-1998-1565 og Rt-2010-1547: Hendelsen må ha hatt tilstrekkelig skadeevne, det må foreligge akutt symptomer innen tre døgn etter hendelsen, kontinuerlige symptomer fra akuttfasen frem til en kronisk senfase og symptomutviklingen må følge den traumatologiske forklaringsmodellen, hvor plagene er verst i akuttfasen for deretter å avta. Nemnda har lagt til grunn at de samme vilkårene også gjelder ved andre traumatiske bløtdelsskader, jf. bl.a. 2017-263 og 2014-030. For andre type skader blir disse vilkårene momenter i en vanlig bevisvurdering, jf. Rt-2007-1370 avsnitt 38.

Forsikrede arbeidet som travtrener 28.8.17, da en hest hoppet med begge forbeina rett i ryggen hennes og hektet hovene i en sperre festet på forsikredes rygg. Forsikrede fullførte arbeidsdagen

etter hendelsen, men oppsøkte legevakten samme kveld. MR-undersøkelsen i desember 2017 viste ingen brudd eller andre sikre skaderelaterte funn. I januar 2020 ble forsikrede innlagt på sykehus som følge av akutte ryggsmarter, og MR-undersøkelse 16.10.20 viste en tilkommet prolaps.

Nemnda er enig med foretakets rådgivende lege i at forsikredes symptomutvikling ikke har fulgt en skadebiologisk forklaringsmodell, der smertene er verst i akutfasen for deretter å avta. Forsikredes senere prolaps kan ikke settes i sammenheng med hendelsen tilbake i 2017, jf. Rt-2007-1370.

Forsikrede har vist til at hun ikke har hatt ryggplager tidligere. Til dette bemerkes at det ikke er et vilkår at skadevolder må påvise en annen årsak til skaden for å kunne fritas for erstatningsansvar, jf. Rt-2010-1547 avsnitt 71.

I epikrise fra instituttet der forsikrede var innlagt fra 11.9.19 til 20.11.19, fremgår det at det 15.3.19 ble konkludert med at det ikke var mistanke om lumbal radiculopati, samt at "hennes plager fremstår i stor grad å være av muskulær karakter" og at forsikrede fikk forklaring på smerter ut fra en biopsykososial modell. Nemnda bemerker at plager som kan forklares ut fra den biopsykososial forklaringsmodell ikke er erstatningsrettslig vernet, jf. Rt-2010-1547 avsnitt 67, 68 og 69.

Nemnda finner etter dette at forsikrede ikke har sannsynliggjort adekvat årsakssammenheng mellom hendelsen 28.8.17 og sine ryggplager og ervervsuførhet.

Videre viser vi til nemndspraksis om at foretaket ikke har noen utredningsplikt, se blant annet avgjørelse 2020-761 og 2021-636.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).